

Q1

panostaja

OSAVUOSIKATSAUS

Marraskuu 2016-tammikuu 2017

2.3.2017

PANOSTAJA OYJ:N OSAVUOSIKATSAUS

1.11.2016–31.1.2017 (3 kk)

- KotiSunin kasvu jatkui vahvana katsauskaudella liikevaihdon kasvaessa 53 % edellisvuoden vertailukaudesta. Yhtiö aloitti uutena liiketoimintana älykkäiden huonekohtaisten lämmityksensäätöjärjestelmien tarjoamisen
- Granon katsauskauden liikevaihto kasvoi 10 % edellisvuoden vertailukaudesta. Liikevoitto laski 0,6 milj. euroon edellisvuoden 1,3 milj. eurosta.
- Liikevaihto kasvoi kuudessa kahdeksasta sijoituskohteessa. Kokonaisuutena konsernin liikevaihto kasvoi 11,5 % ja oli 45,4 milj. euroa (40,7 milj. euroa).
- Liikevoitto parani kolmessa kahdeksasta sijoituskohteessa ja koko konsernin liikevoitto heikkeni 1,3 milj. eurosta 0,2 milj. euroon.
- Tulos/osake (laimentamaton) oli -1,90 senttiä (0,4 senttiä). Vertailukauden tulokseen sisältyy Flexim Securityn myynnin lisäkauppahinta.

Toimitusjohtaja Juha Sarsama:

”Katsauskaudella vahvimasta suorituksesta vastasi jälleen KotiSun, jonka liikevaihto kasvoi yli 50 %. Sen sijaan suurimmat haasteet tuloksen kannalta oli edelleen Takomalla ja Heatmastersilla, joiden markkinatilanne on jatkunut heikkona. Katsauskauden tulosta rasitti myös Megaklinikan heikko kannattavuuskehitys, joka johtui Tukholman klinikan asiakasmäärien odotettua hitaammasta kehityksestä. Granon liikevaihto oli odotuksiemme mukainen, mutta volyymin painopiste oli katsauskaudella heikomman kannattavuuden tuoteryhmissä. Kokonaisuutena sijoituskohteiden kannattavuuskehitys oli katsauskaudella jonkin verran odotuksiamme heikompi.

Kehitystoimet sijoituskohteissa jatkuivat. KotiSun laajensi toimintaansa ja aloitti älykkäiden huonekohtaisten lämmönohjausjärjestelmien tarjoamisen omakotiasujille. Tämä on merkittävä hanke KotiSunin strategiassa siirtymisessä kohti jatkuvampaa asiakassuhdetta. Grano jatkoi yritysostostrategiansa toteuttamista ja hankki Oy Fram Ab:n Vaasasta. Megaklinikka allekirjoitti kaksi uutta sopimusta suun terveydenhuollon toiminnanohjausjärjestelmänsä lisensoimisesta.

Yrityskauppariikkinen aktiivisuus on jatkunut katsauskaudella hyvällä tasolla ja uusien kohteiden tarjonta on ollut vilkasta. Markkinat tarjoavat edelleen mahdollisuuksia sekä uusille hankinnoille että valikoiduille luopumisille ja tuleamme jatkamaan aktiivista yrityskauppariikkinen mahdollisuuksien kartoittamista.”

Sijoituskohteet 3 kuukautta

Grano

Grano on Suomen johtava graafisen alan yritys

Granon katsauskauden liikevaihto oli 23,3 milj. euroa, jossa kasvua vertailukauteen oli 10 %. Merkittävin syy liikevaihdon kasvuun on Oy Fram Ab:n hankinta marraskuussa 2016. Granon liikevoitto heikkeni 0,6 milj. euroon vertailukauden 1,3 milj. eurosta.

Ensimmäisen neljänneksen liikevoitto jäi odotettua heikommaksi. Myynnin jakauma painottui katsauskaudella odotettua enemmän alempikeiteisiin tuotteisiin. Ulkopuolisten palveluiden osuus oli katsauskaudella poikkeuksellisen suurta. Myös kehityspanostukset muun muassa digitaalisuuden tuotteistamiseen olivat katsauskaudella edelleen merkittävät ja niiden osalta tuotot tulevat viiveellä.

Rakentamisen palvelut vetävät hyvin rakentamisen volyyminen olessa kasvussa. Eri palvelujen kysynnän kesken on kuitenkin eroja ja erityisesti offset-painamisessa kysyntätilanne on edelleen heikko. Kokonaisuutena Granon kysyntätilanne oli katsauskaudella tyydyttävä.

Yhtiön digistrategia on valmistunut katsauskauden aikana ja sen toimeenpano on aloitettu. Myös myynnin johtamista tehostetaan edelleen.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10 /16
Liikevaihto, milj. euroa	23,3	21,2	88,2
Liikevoitto, milj. euroa	0,6	1,3	7,8
Nettovelat	35,1	34,7	34,4
Panostajan omistusosuus	51,5 %		

KotiSun

KotiSun tarjoaa omakotitalojen LVV-saneerauksia

KotiSunin katsauskauden liikevaihto oli 10,0 milj. euroa, jossa kasvua vertailukauteen oli 53 %. Myös kannattavuus on säilynyt erinomaisella tasolla. Katsauskauden liikevoitto kasvoi 1,7 milj. euroon vertailukauden 1,2 milj. eurosta. Liikevoittoa rasittaa osaltaan liiketoiminnan laajentumisen myötä kasvaneet kaluston poistot sekä uuden liiketoiminnan käynnistäminen.

Markkinatilanteessa ei katsauskaudella ole tapahtunut erityisiä muutoksia ja KotiSunin palveluiden kysyntä on säilynyt hyvällä tasolla.

Viemäri liiketoiminnan laajentumista on katsauskaudella jatkettu uusille paikkakunnille. Myös asennustoiminnan tehokkuutta on saatu parannettua.

KotiSun laajensi liiketoimintaansa ja aloitti älykkäiden huonekohtaisten lämmönohjausjärjestelmien tarjoamisen omakotiasujille. Tuote hankittiin Kotivo Oy:n ostolla, joka toteutettiin tilikauden 2016 puolella. Kotivo –tuote mahdollistaa merkittävät kustannussäästöt omakotitalojen lämmittämisessä ja mitatut kiinteistöjen keskimääräiset lämmitysenergian vuotuiset säästöt ovat olleet yli 30%.

Kotivo –liiketoiminnan myötä KotiSun ottaa merkittävän askeleen omassa kasvustrategiassaan ja uusi liiketoiminta-avaus on merkittävä hanke KotiSunin strategiassa siirtymisessä kohti jatkuvampaa asiakassuhdetta. KotiSunin strategiana on laajentaa toimintaa uusille maantieteellisille alueille, uusiin tuotteisiin ja huoltopalveluihin. Yhtiön visiona on olla omakotiasujan halutuin kiinteistöpalveluiden kumppani vuonna 2018 Suomessa.

KotiSun on myös aloittanut valmistelut toiminnan käynnistämiseksi Ruotsissa, jossa ensivaiheessa toiminta on tarkoitus aloittaa viemärisaneerauksien tarjoamisella.

KotiSunin taloudelliset tavoitteet ovat:

- Tavoitteena on keskimääräinen liikevaihdon vuotuinen yli 30 %:n kasvu strategiakaudella 2017 - 2019.
- Pitkän aikavälin kannattavuustavoite vakiintuneissa liiketoiminta-alueissa on käyttökate 20 %. Laajentuessa uusiin palveluihin tai uusille maantieteellisille alueille yhtiön kannattavuus voi olla väliaikaisesti tavoitteen alapuolella

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10 /16
Liikevaihto, milj. euroa	10,0	6,5	31,9
Liikevoitto, milj. euroa	1,7	1,2	5,8
Nettovelat	7,5	7,5	8,2
Panostajan omistusosuus	57,0 %		

KL-Varaosat

KL-Varaosat on MB-, BMW- ja Volvo-autovaraosien tukkukauppa ja jälleenmyyjä

KL-Varaosien katsauskauden liikevaihto 3,2 milj. euroa ja liikevoitto 0,2 milj. euroa olivat vertailukauden tasolla.

Kysyntätilanne oli katsauskaudella tyydyttävä ja korjaamojen työtilanne melko hyvä. Leudon talven vaikutus myyntiin on ollut lievästi negatiivinen.

ServicePartner- korjaamoyhteistyötä on kehitetty voimakkaasti markkinoinnin ja koulutuksen alueilla. Uusi sähköinen varaosaluettelo ja verkkokauppa julkaistiin tammikuussa 2017.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10/16
Liikevaihto, milj. euroa	3,2	3,2	13,0
Liikevoitto, milj. euroa	0,2	0,2	1,0
Nettovelat	1,3	2,0	1,3
Panostajan omistusosuus	75,0 %		

Selog

Selog on Suomen suurin sisäkattomateriaalien tukkuliike

Selogin katsauskauden liikevaihto oli 2,6 milj. euroa, jossa kasvua vertailukauteen oli 13 %. Liikevoitto 0,1 milj. euroa säilyi vertailukauden tasolla.

Kysyntätilanne on katsauskaudella ollut hyvä. Julkinen rakentaminen ja toimistorakentaminen on piristynyt voimakkaammin kasvaneen asuntotuotannon perässä.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10/16
Liikevaihto, milj. euroa	2,6	2,3	10,3
Liikevoitto, milj. euroa	0,1	0,1	0,7
Nettovelat	0,3	0,7	0,2
Panostajan omistusosuus	60,0 %		

Takoma

Takoma valmistaa mekaanisen voimansiirron komponentteja

Takoman katsauskauden liikevaihto 1,8 milj. euroa heikkeni 45 % edellisvuoteen verrattuna. Yhtiön liikevoitto heikkeni vastaavasti -0,2 milj. eurosta -0,5 milj. euroon.

Liikevaihdon ja liikevoiton epäsuotuisa kehitys johtuu offshore- ja meriteollisuuden erittäin heikosta markkinatilanteesta. Sen sijaan risteilualusten tilaukset ovat säilyneet hyvällä tasolla.

Tappiollisesta toiminnasta johtuen Takoma on tehnyt merkittäviä toiminnallisia muutoksia, joilla on tähdätty toiminnan sopeuttamiseen vallitsevaan kysyntätilanteeseen ja liiketoiminnan saamiseen kannattavaksi. Liiketoiminnan volyymin laskun katkaiseminen ja oman toiminnan edelleen tehostaminen ovat kriittistä tekijöitä yhtiön toiminnan jatkuvuuden kannalta.

Yhtiön tilanne on edelleen olennaisesti vaikeutunut, koska se ei ole pysynyt toteuttamaan saneerausohjelmaa nykyisillä lyhennyksillä. Yhtiön maksuvalmiustilanteeseen ja pidemmän aikavälin toiminnan jatkuvuuden edellytyksiin liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10 /16
Liikevaihto, milj. euroa	1,8	3,2	10,2
Liikevoitto, milj. euroa	-0,5	-0,2	-1,2
Nettovelat	3,9	4,3	3,8
Panostajan omistusosuus	63,1 %		

Helakeskus

Helakeskus on kalustehelojen keskeinen tukkukauppa Suomessa

Helakeskuksen katsauskauden liikevaihto oli 2,1 milj. euroa, jossa laskua vertailukauteen oli 11 %. Liikevoitto laski 0,0 milj. euroon vertailukauden 0,1 milj. eurosta. Liikevaihdon pieneneminen johtuu Rakennushela-liiketoiminnasta luopumisesta, kun yhtiö myi Rakennushelasto Oy:n osakkeet toimivalle johdolle toukokuussa 2016. Kalustehela-liiketoiminnan liikevaihto oli edellisvuoden tasolla.

Rakentaminen jatkuu suotuisasti Suomessa ja sitä kautta kysyntä Etelä-Suomen suuriin rakennusprojekteihin jatkuu hyvänä. Katsauskauden aikana Helakeskus on onnistunut saamaan merkittäviä pitkäkestoisia sitovia tilauksia, jotka jatkuvat myös tuleville vuosille.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10 /16
Liikevaihto, milj. euroa	2,1	2,4	9,8
Liikevoitto, milj. euroa	0,0	0,1	0,3
Nettovelat	5,4	6,2	5,5
Panostajan omistusosuus	95,3 %		

Megaklinikka

Megaklinikan tarjoaa hammashoitoa uudella toimintakonseptilla

Megaklinikan katsauskauden liikevaihto oli 1,4 milj. euroa, jossa kasvua vertailukauteen nähden oli 27 %. Kasvu tulee pääasiassa Tukholman klinikasta, joka avattiin edellisen tilikauden lopulla. Liikevoitto sen sijaan heikkeni edellisvuoden -0,3 milj. eurosta -0,8 milj. euroon Tukholman klinikan kulujen rasittamana.

Tukholman klinikan alkuvaiheen potilasmäärien kehitys on ollut odotuksia hitaampaa, minkä johdosta liikevaihdon kasvu ja kannattavuus eivät ole vielä tyydyttävällä tasolla. Asiakasmäärien kehityksen trendi on kuitenkin oikean suuntainen. Tukholman klinikan toiminnan ylösajon arvioidaan rasittavan Megaklinikan kannattavuutta vielä kahden seuraavan neljänneksen ajan. Toimet markkinoinnin tehostamiseksi ovat käynnissä.

Tilanne Suomen perushammashuollon markkinoilla on jatkunut haastavana ja hammaslääkärikäynnit yksityisellä puolella laskivat 15% vertailukauteen verrattuna. Kilpailu asiakkaista on pääkaupunkiseudulla jatkunut kovana.

Lisenssiliiketoiminnassa solmittiin katsauskaudella kaksi uutta sopimusta Porvoon kaupungin ja Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden (Imatra ja Lappeenranta) kanssa.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10 /16
Liikevaihto, milj. euroa	1,4	1,1	4,7
Liikevoitto, milj. euroa	-0,8	-0,3	-1,5
Nettovelat	5,6	3,4	5,1
Panostajan omistusosuus	74,8 %		

Heatmasters

Heatmasters tarjoaa metallien lämpökäsittelypalveluita ja -teknologiaa

Heatmastersin katsauskauden liikevaihto 0,9 milj. euroa ja liikevoitto - 0,3 milj. euroa olivat vertailukauden tasolla.

Palveluiden kysyntä on alhaisella tasolla johtuen talvikaudesta. Myös kilpailu on jatkunut kireänä. Laitepuolen kysyntä on hieman piristynyt ja yhtiö on saanut merkittäviä tilauksia uusista uuneista sekä moderdisointitöistä.

Yhtiö on muuttanut uusiin toimitiloihin Hollolassa. Uusien tilojen myötä on asiakkaille mahdollisuus tarjota laajempi palvelukokonaisuus sisältäen lämpökäsittelyn lisäksi myös esimerkiksi puhallus- ja maalauspalvelun.

M€	3 kk 11/16-1/17	3 kk 11/15-1/16	12 kk 11/15-10/16
Liikevaihto, milj. euroa	0,9	0,9	4,5
Liikevoitto, milj. euroa	-0,3	-0,3	-1,0
Nettovelat	0,8	-0,7	0,6
Panostajan omistusosuus	80,0 %		

TALOUDELLINEN KEHITYS 1.11.2016-31.1.2017

M€	Q1 11/16- 1/17	Q1 11/15- 1/16	12 kk 11/15- 10/16
Liikevaihto, milj. euroa	45,4	40,7	172,5
Liikevoitto, milj. euroa	0,2	1,3	9,0
Tulos ennen veroja, milj. euroa	-0,3	0,6	7,0
Tilikauden tulos, milj. euroa	-0,5	1,6	9,2
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, €	-0,02	0,00	0,07
Oma pääoma / osake, €	0,70	0,75	0,77
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa	4,6	4,2	9,6

MARRAS 2016 – TAMMIKUU 2017

Katsauskauden liikevaihto kasvoi lähes 12 % ja oli 45,4 milj. euroa (40,7 milj. euroa). Yritystojen vaikutus 4,7 milj. euron liikevaihdon kasvuun oli 1,6 milj. euroa. Viennin osuus liikevaihdosta oli 1,6 milj. euroa eli 3,4 % (1,8 milj. euroa eli 4,5 %). Liikevaihto kasvoi kuudessa kahdeksasta sijoituskohteesta.

Liikevoitto heikkeni 1,3 milj. eurosta 0,2 milj. euroon. Liikevoitto parani kolmessa sijoituskohteessa kahdeksasta. Liikevaihdon ja liikevoiton kehitystä on kommentoitu sijoituskohteittain.

Katsauskauden tulos oli -0,5 milj. euroa (1,6 milj. euroa). Vertailukauden tulos sisältää 1,6 milj. euron (verojen ja kulujen jälkeen) lisäkauppahinnan kirjaamisen Flexim Securityn myyntiin liittyen.

Myytyjen ja lopetettujen liiketoimintojen tuloslaskelma on erotettu jatkuvien liiketoimintojen tuloslaskelmasta ja niiden tulos on esitetty erikseen kohdassa ”Tulos myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista IFRS:n mukaisesti”. Lopetettujen liiketoimintojen katsauskauden tulokseen sisältyy Takomalle konkurssipesistä tuloutuneet erät yhteensä 0,2 milj. euroa.

Liikevaihdon jakautuminen segmenteittäin M€

	Q1	Q1	12 kk
	11/16-	11/15-	11/15-
	1/17	1/16	10/16
Liikevaihto			
Grano	23,3	21,2	88,2
KotiSun	10,0	6,5	31,9
KL-Varaosat	3,2	3,2	13,0
Selog	2,6	2,3	10,3
Takoma	1,8	3,2	10,2
Helakeskus	2,1	2,4	9,8
Megaklinikka	1,4	1,1	4,7
Heatmasters	0,9	0,9	4,5
Muut	0,0	0,0	0,0
Eliminoinnit	0,0	0,0	-0,1
Konserni yhteensä	45,4	40,7	172,5

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin

M€	Q1	Q1	12 kk
	11/16-	11/15-	11/15-
Liikevoitto	1/17	1/16	10/16
Grano	0,6	1,3	7,8
KotiSun	1,7	1,2	5,8
KL-Varaosat	0,2	0,2	1,0
Selog	0,1	0,1	0,7
Takoma	-0,5	-0,2	-1,2
Helakeskus	0,0	0,1	0,3
Megaklinikka	-0,8	-0,3	-1,5
Heatmasters	-0,3	-0,3	-1,0
Muut	-0,8	-0,8	-2,9
Konserni yhteensä	0,2	1,3	9,0

Panostaja-konsernin liiketoiminta raportoidaan katsauskaudella yhdeksässä segmentissä, jotka ovat Grano, KotiSun, Takoma, Selog, Helakeskus, KL-Varaosat, Heatmasters, Megaklinikka sekä Muut (emoyhtiö ja osakkuusyhtiöt).

Muut-segmentin liikevaihdossa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Katsauskaudelta raportoi kolme osakkuusyhtiötä Juuri Partnes Oy, Ecosir Group Oy ja Spectra Yhtiöt Oy. Raportoitavien osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus katsauskaudella oli 0,0 milj. euroa (-0,0 milj. euroa), joka esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa.

HENKILÖSTÖ

	31.1.2017	31.1.2016	Muutos
Henkilöstö keskimäärin	1 467	1 238	19 %
Henkilöstö katsauskauden lopussa	1 490	1 236	21 %

Henkilöstö segmenteittäin katsauskauden lopussa

	31.1.2017	31.1.2016	Muutos
Grano	813	767	6 %
KotiSun	347	159	118 %
KL-Varaosat	47	45	4 %
Selog	14	14	0 %
Takoma	80	85	-6 %
Helakeskus	24	28	-14 %
Megaklinikka	111	83	46 %
Heatmasters	45	46	-2 %
Muut	9	9	0 %
Konserni yhteensä	1 490	1 236	21 %

Katsauskauden lopussa Panostaja-konserni työllisti 1 490 henkilöä ja keskimäärin 1 467 henkilöä katsauskauden aikana. Panostaja jatkoi katsauskaudella henkilöstön kehittämistä strategian mukaisesti.

INVESTOINNIT JA RAHOITUS

Emoyhtiön rahat ja rahoitusarvopaperit sekä likvidit rahasto-osuudet olivat 15,7 milj. euroa. Lisäksi emoyhtiöllä on käytössään 10,0 milj. euron yritysostolimiitti yritysostojen toteuttamista varten.

Konsernin liiketoiminnan kassavirta parani ja oli 4,6 milj. euroa (4,2 milj. euroa). Maksuvalmius säilyi hyvänä. Konsernin rahavarat olivat 26,0 milj. euroa (31.10.2016: 26,6 milj. euroa) ja korolliset nettovelat 52,9 milj. euroa (31.10.2016: 50,1 milj. euroa). Nettovelkaantumisaste nousi ja oli 79,9 % (31.10.2016: 70,4 %). Nettovelkaantumisasteen nousu johtui pääasiassa katsauskaudella tehdyistä osingonjaoista. Konsernin nettorahoituskulut katsauskaudella olivat -0,5 milj. euroa (-0,7 milj. euroa), eli 1,1 % (1,7 %) liikevaihdosta.

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat katsauskaudella 8,7 milj. euroa (2,3 milj. euroa), eli 19,1 % (5,7 %) liikevaihdosta. Investoinnit kohdistuivat pääasiassa yrityshankintoihin sekä aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin.

Rahoitusasema
M€

	31.1.2017	31.1.2016	31.10.2016
Korolliset velat	82,9	76,6	80,9
Korolliset saamiset	3,9	3,5	4,3
Rahavarat	26,0	26,7	26,6
Korolliset nettovelat	52,9	46,4	50,1
Oma pääoma (emoyhtiön osakkeenomistajille sekä määräysvallattomille kuuluva oma pääoma)	66,2	66,2	71,1
Nettovelkaantumisaste %	79,9	70,0	70,4
Omavaraisuusaste %	35,3	36,4	38,1
Oman pääoman tuotto %	-2,8	9,6	13,1
Sijoitetun pääoman tuotto %	0,6	8,2	8,6

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

Konsernirakenteessa ei ole tapahtunut muutoksia katsauskaudella.

OSAKEKURSSIN KEHITYS JA OSAKKEENOMISTUS

Panostaja Oyj:n osakkeen päätöskurssi vaihteli ensimmäisen kvartaalin aikana 0,94 euron (alin noteeraus) ja 0,98 euron (ylin noteeraus) välillä. Osakkeiden osakevaihto tarkastelujaksolla oli 3.116.217 kappaletta, mikä edustaa 6,0 % osakekannasta. Osakkeen tammimkuun 2017 päätöskurssi oli 0,97 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo tammimkuun 2017 lopussa oli 50,5 milj. euroa (50,2 milj. euroa). Yhtiöllä oli tammimkuun 2017 lopussa 3.878 osakkeenomistajaa (3.631).

Osakkeiden pörssivaihdon kehitys	1Q/2017	1Q/2016	2016
Vaihdetut osakkeet, 1 000 kpl	3 116	2 176	5 959
% osakekannasta	6,0	4,2	11,5

Osake	31.1.2017	31.1.2016	2016
Osakkeita yhteensä, 1 000 kpl	52 533	51 733	52 533
Omat osakkeet, 1 000 kpl	512	296	355
Päätöskurssi	0,97	0,97	0,92
Markkina-arvo, milj. euroa	50,5	50,2	48,3
Osakkeenomistajia	3 878	3 631	3 708

HALLINTO JA YHTIÖKOKOUS

Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 31. tammikuuta 2017 Tampereella. Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin kuusi (6), ja valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä päättyvälle toimikaudelle hallitukseen valittiin uudelleen Jukka Ala-Mello, Eero Eriksson, Mikko Koskenkorva, Tarja Pääkkönen, Hannu Tarkkonen ja Antero (Antti) Virtanen.

Tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Markku Launis toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on ilmoittanut, että päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Lauri Kallaskari

Yhtiökokous vahvisti esitetyn tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 1.11.2015 – 31.10.2016 ja päätti, että päättyneeltä tilikaudelta osakkeenomistajille maksetaan osinkoa 0,04 euroa osakkeelta.

Lisäksi yhtiökokous päätti, että hallitus valtuutetaan päättämään harkintansa mukaan mahdollisesta varojen jakamisesta osakkeenomistajille yhtiön taloudellisen tilanteen sitä puoltaessa joko osinkona tai pääomanpalautuksena sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Valtuutuksen perusteella tehtävän varojenjaon enimmäismäärä on yhteensä 4.700.000 euroa. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista edellä mainittuun varojenjakoön liittyvistä ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkamiseen saakka. Yhtiökokous myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten palkkiot pidetään ennallaan ja että valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä päättyvältä toimikaudelta hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiona 40.000 euroa ja hallituksen muille jäsenille kullekin 20.000 euroa. Lisäksi yhtiökokous päätti, että noin 40 % hallituksen jäsenille maksettavista palkkiosta maksetaan hallitukselle annetun osakeantivaltuutuksen perusteella antamalla hallituksen jäsenille yhtiön osakkeita, mikäli hallituksen jäsen ei yhtiökokouspäivänä omista yli yhtä prosenttia (1 %) yhtiön kaikista osakkeista. Mikäli hallituksen jäsenen omistusosuus yhtiökokouspäivänä on yli yksi prosentti (1 %) yhtiön kaikista osakkeista, maksetaan palkkio kokonaisuudessaan rahana. Yhtiökokous päätti edelleen, että hallituksen jäsenten matkakulut korvataan Verohallinnon vahvistaman kulloisenkin matkakorvausperusteen enimmäismäärän mukaisena.

Lisäksi hallitus valtuutettiin päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä siten, että hankittavien omien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 5.200.000 osaketta, mikä vastaa noin 9,9 % yhtiön kaikista osakkeista. Omia osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia vain vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia hankintapäivänä NASDAQ Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä muodostuvaan hintaan tai muuten markkinoilla muodostuvaan hintaan. Hallitus päättää, miten omia osakkeita hankitaan. Omia osakkeita voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa (suunnattu hankkiminen). Valtuutus kumoaa edellisessä varsinaisessa yhtiökokouksessa 2.2.2016 annetun omien osakkeiden hankintaa koskevan valtuutuksen. Valtuutus on voimassa 31.7.2018 saakka.

Yhtiökokous päätti osakeyhtiölain 4 luvun 10 §:n 2 momentin mukaisesti, että oikeus yhteisellä arvo-osuustilillä oleviin arvo-osuusjärjestelmään kuuluviin ns. isännättömiin osakkeisiin ja niihin perustuvat oikeudet on menetetty osakeyhtiölain 4 luvun 10 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla. Yhtiökokous valtuutti hallituksen ryhtymään kaikkiin päätöksen edellyttämiin toimenpiteisiin. Päätöksen jälkeen näihin yhteisellä arvo-osuustilillä olleisiin osakkeisiin sovelletaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita koskevia säännöksiä. Yhteisellä arvo-osuustilillä oli ennen päätöstä yhteensä 188.950 kappaletta yhtiön osakkeita, joten päätöksen jälkeen, näiden osakkeiden tultua yhtiön hallussa oleviksi omiksi osakkeiksi, yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden määrä on 512.706 kappaletta.

Yhtiön hallitus piti välittömästi yhtiökokouksen päätyttyä järjestäytymiskokouksen, jossa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jukka Ala-Mello ja varapuheenjohtajaksi Eero Eriksson.

OSAKEPÄÄOMA JA OMAT OSAKKEET

Katsauskauden päättyessä Panostaja Oyj:n osakepääoma oli 5.568.681,60 euroa. Osakkeiden lukumäärä on yhteensä 52.533.110 kappaletta.

Yhtiön hallussa oleva omien osakkeiden määrä katsauskauden lopussa oli 512.706 kappaletta (tilikauden alussa 355.183 kappaletta). Omien osakkeiden määrä vastasi 1,0 prosenttia koko katsauskauden lopun osakemäärästä ja äänimäärästä.

Yhtiökokouksen 2.2.2016 ja hallituksen päätösten mukaisesti Panostaja Oyj luovutti 12.12.2016 yhtiön johdolle osakepalkkioina yhteensä 18.240 kappaletta osakkeita. Yhtiö luovutti hallituksen jäsenille 12.12.2016 yhteensä 13.187 kappaletta osakkeita kokouspalkkioiden maksuna.

OMAN PÄÄOMAN EHTOINEN HYBRIDILAINA

Konserni laski 27.5.2013 liikkeeseen 7,5 milj. euron suuruisen oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Oman pääoman ehtoisella lainalla ei ole eräpäivää, mutta konsernilla on oikeus, ei velvollisuutta, lunastaa laina takaisin neljän vuoden kuluttua. Sopimuksen mukainen vuotuinen korko on 9,75 %. Korko maksetaan vain, jos yhtiö päättää jakaa osinkoa. Mikäli osinkoa ei jaeta, konserni päättää koron maksusta erikseen. Konsernitilinpäätöksessä laina on luokiteltu omaksi pääomaksi ja korot esitetään luonteensa mukaisesti osingonjakona.

Panostajan hallitus on päättänyt, että oman pääoman ehtoinen hybridilaina maksetaan takaisin ensimmäisenä mahdollisena takaisinmaksupäivänä 29.5.2017.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Panostaja tiedotti 10.2.2017, että Panostaja-konserniin kuuluvan Megaklinikan toimitusjohtajaksi on kutsuttu MBA Petri Katajamäki (s. 1962). Katajamäki ottaa toimitusjohtajan tehtävät vastaan viimeistään 13.3.2017.

Assa Abloy Oy on esittänyt Panostajaa ja muita entisiä Flexim Security Oy:n omistajia kohtaan vaateen kauppahinnan alennuksesta 4.6.2015 solmitun kauppakirjan myyjän vakuutusten perusteella. Vaatimus on yhteensä noin 1,9 milj. euroa. Panostajan näkemyksen mukaan vaade on perusteeton.

MARKKINANÄKYMÄT

Suomen taloudellinen tilanne ja ilmapiiri ovat jatkaneet kehitystään positiiviseen suuntaan. Selvimmin markkinatilanteen piristyminen on näkynyt rakentamista palvelevissa sijoituskohteissa. Silti joidenkin sijoituskohteen markkinatilanne on edelleen jatkunut heikkona. Öljyn hinnan lasku on aiheuttanut investointien merkittävää hidastumista off-shore sektorilla ja heikko markkinatilanne on heijastunut erityisesti teknologiateollisuutta palveleviin sijoituskohteisiin. Maailmantalouden kehitykseen, poliittisiin riskeihin ja rahoitusmarkkinoihin liittyvien uhkakuvien johdosta talouden tilanteeseen liittyy edelleen epävarmuutta. Yrityskaupparakennan aktiivisuus on ollut katsauskaudella kokonaisuutena hyvällä tasolla ja uusien kohteiden tarjonta on jatkunut vilkkaana.

LIIKETOIMINNAN MERKITTÄVIMMÄT LÄHIAJAN RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Riskiennhallinta on osa Panostaja-konsernin johtamis- ja seurantajärjestelmiä. Panostaja pyrkii tunnistamaan ja seuraamaan sijoituskohteidensa liiketoimintaympäristön ja yleisen markkinatilanteen muutoksia, reagoimaan niihin ja hyödyntämään niiden tuomia liiketoimintamahdollisuuksia. Riskiksi luokitellaan sellaiset tekijät, jotka saattavat vaarantaa tai estää Panostajan tai sen omistaman sijoituskohteen strategisten tavoitteiden saavuttamisen, tuloksen ja taloudellisen aseman kehityksen tai toiminnan jatkuvuuden, tai muutoin aiheuttaa merkittäviä seuraamuksia Panostajalle, sen omistajille, sijoituskohteille, henkilöstölle tai muille sidosryhmille. Yksityiskohtaisempi selvitys Panostajan riskienhallintapolitiikasta sekä merkittävimmistä riskeistä on julkaistu vuoden 2016 vuosikertomuksessa. Rahoitusriskeistä on kerrottu tarkemmin tilikauden 2016 tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Markkinariskit, yleiset: Yleiset markkinariskit liittyvät erityisesti Suomen taloudellisen tilanteen sekä maailmantalouden kehityksen, poliittisten riskien, raaka-aineiden hintamuutosten ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden pitkittymisen tuomaan epävarmuuteen sekä näiden mahdollisiin vaikutuksiin sijoituskohteille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Rahoitusmarkkinoiden muutos ja luotonannon tiukentuminen saattaa hidastaa yrityskauppojen toteuttamista ja vaikeuttaa käyttöpääomarahoituksen saatavuutta.

Markkinariskit, sijoituskohteiden toimialat: Yleisen taloustilanteen epävarmuus on aiheuttanut asiakaskysynnän heikkenemistä sekä investointien siirtymistä joidenkin sijoituskohteiden toimialoilla, mikä voi aiheuttaa konserniliiketoimintatavoitteiden alaskirjaustarpeita. Suhdanneodotukset nykyisten sijoituskohteiden toimialoilla ovat voimakkaasti sidoksissa asiakasyritysten näkymiin. Suhdanneodotuksia leimaa osin edelleen tavanomaista suurempi epävarmuus. Panostajan eri sijoituskohteissa näkymät vaihtelevat hyvistä heikkoihin. Panostaja arvioi sijoituskohteita riskejä säännöllisesti ja tekee päivitetyn riskiarvion pohjalta tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

Strategiset riskit: Panostaja edustaa laajalti suomalaista pk-sektoria. Liikevaihto jakautuu kahdeksaan eri sijoituskohteeseen, joiden syklisyys vaihtelee. Konsernin liiketoimintarakenteen tasaa osittain talouden heilahteluita. Yleiset ja sijoituskohteisiin liittyvät markkinariskit voivat kuitenkin vaikuttaa konsernin tulokseen ja taloudelliseen kehitykseen tästä huolimatta. Arvioitu markkinatilanne otetaan sijoituskohteissa huomioon sopeuttamalla toimintoja ja kustannuksia markkinakysyntään sekä turvaamalla rahoitusasema. Panostaja näkee maailmantalouden muutoksissa myös mahdollisuuksia markkina-aseman parantamiseen esimerkiksi yritysostojen kautta.

Rahoitusriskit: Konserni altistuu toimintansa seurauksena useille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoite on rajata rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen ja taloudelliseen kehitykseen. Konsernin tulot sekä operatiiviset kassavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konsernin korkoriski muodostuu pääosin lainanotosta, jotka ovat hajautettu vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiiin lainoihin. Osa sijoituskohteista käyttää koronvaihto- ja korkokattosopimuksia. Konserni toimii pääosin euroalueella ja on siten vain vähäisessä määrin alttiina valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuutariskille. Luottotappioriskit ovat edelleen merkittävä epävarmuustekijä osalla sijoituskohteista ja tätä riskiä kasvattaa pk-yritysten luotonannon tiukkuus.

Yrityskaupat: Panostaja etsii aktiivisesti pk-yrityksiä ja pyrkii luomaan arvoa sekä orgaanisella kasvulla että yritysostoin sekä oikea-aikaisen luopumisen kautta. Markkinoilla on edelleenkin riittävästi mahdollisuuksia yritysostoihin ja Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa hallituilla yritysostoilla nykyisiin sijoituskohteisiin ja uusia mahdollisia sijoituskohteita kartoitetaan myös aktiivisesti. Luopumisten valmistelua jatketaan osana sijoituskohteiden omistajastrategioita. Yrityskauppoihin liittyviä riskejä hallitaan sijoittamalla tarkasti määriteltujen sijoituskriteereiden mukaisesti, syvällisillä ostettavan kohteen ja kohdemarkkinan selvityksillä sekä tehokkaalla integraatioprosessilla. Panostaja on määritellyt yrityskauppojen valmisteluun ja toteuttamiseen yhtenäisen ohjeistuksen ja yrityskaupprosessin.

Vahinkoriskit: Vahinkoriskejä hallitaan Panostaja-konsernissa vakuutuksilla sekä konserniohjeistuksilla, jotka määrittävät eri osa-alueiden politiikan.

Operatiiviset riskit: Pirkanmaan käräjäoikeus vahvisti Takoma Oyj ja Takoma Gears Oy:n saneerausohjelmat 30.9.2014. Takomaa koskevat muutokset voivat kuitenkin mahdollisesti jatkossakin aiheuttaa kertaluonteisia alaskirjaustarpeita. Takoman epäonnistumisen saneerausohjelman toteuttamisessa ei arvioida aiheuttavan muutoksia Panostaja-konsernin toimintaedellytyksiin.

NÄKYMÄT TILIKAUDELLE 2017

Yrityskauppariikkinan aktiivisuus on ollut katsauskaudella hyvällä tasolla ja uusien kohteiden tarjonta on jatkunut vilkkaana. Omistusjärjestelyjen ja kasvumahdollisuuksien hyödyntämisen tarve pk-yrityksissä säilyy ja oman aktiivisen toiminnan täydentäessä ulkoapäin tulevaa ostokohteiden tarjontaa markkinoilla on riittävästi yritysostomahdollisuuksia. Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa hallituilla yritysostoilla nykyisiin sijoituskohteisiin, mutta myös uusia mahdollisia sijoituskohteita kartoitetaan aktiivisesti. Myös irtaantumisten mahdollisuuksia arvioidaan aktiivisesti ja jonkin verran aikaisempaa laajemmin osana sijoituskohteiden omistajastrategioita.

Suhdanneodotukset nykyisten sijoituskohteiden toimialoilla ovat edelleen kahtiajakoiset ja osin niitä leimaa edelleen tavanomaista suurempi epävarmuus. Eri sijoituskohteiden kysyntätilanteen arvioidaan kehittyvän lyhyellä aikavälillä seuraavasti:

- KotiSunin, Selogin ja Helakeskuksen kysyntätilanne säilyy hyvänä
- Granon ja KL-Varaosien kysyntätilanne säilyy tyydyttävänä
- Takoman, Megaklinikan ja Heatmastersin kysyntätilanne säilyy heikkona

Panostaja Oyj

Hallitus

Lisätietoja antaa toimitusjohtaja Juha Sarsama, 040 774 2099

Panostaja Oyj

Juha Sarsama

toimitusjohtaja

Kaikki tässä osavuositiedotteessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat Panostajan ja sijoituskohteiden johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden tilasta ja kehitymisestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

LAATIMISPERIAATTEET

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu noudattaen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita IAS-34 standardin mukaisesti.

Osavuositiedot ovat tilintarkastamattomia.

TULOSLASKELMA

1000 euroa	3 kk	3 kk	12 kk
	11/16- 1/17	11/15- 1/16	11/15- 10/16
Liikevaihto	45 425	40 742	172 476
Liiketoiminnan muut tuotot	275	478	1 493
Kulut yhteensä	45 526	39 884	165 007
Poistot ja arvonalentumiset	2 098	1 712	7 371
Liiketulos	174	1 336	8 962
Rahoitustuotot ja -kulut	-508	-694	-2 112
Osuus osakkuusyhtiön tuloksista	28	-4	107
Tulos ennen veroja	-307	638	6 957
Tuloverot	-349	-601	-1 486
Tulos jatkuvista liiketoiminnoista	-656	36	5 471
Tulos myydyistä liiketoiminnoista	0	1 600	3 750
Tulos lopetetuista liiketoiminnoista	182	0	0
Tilikauden tulos	-474	1 636	9 221
Jakautuminen			
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-820	365	4 154
Määräysvallattomille	347	1 272	5 067
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista €, laimentamaton	-0,021	-0,018	0,018
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista €, laimennettu	-0,021	-0,018	0,018
Tulos/osake myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimentamaton	0,002	0,022	0,051
Tulos/osake myydyistä liiketoiminnoista, € laimennettu	0,002	0,022	0,051
Tulos/osake jatkuvista sekä myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimentamaton	-0,019	0,004	0,069

Tulos/osake jatkuvista sekä myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimennettu	-0,019	0,004	0,061
LAAJA TULOSLASKELMA			
Laajan tuloslaskelman erät	-474	1 636	9 221
Muuntoerot	11	28	41
Kauden laaja tuloslaskelma	-463	1 664	9 262
Jakautuminen			
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-809	393	4 195
Määräysvallattomille	347	1 272	5 067

TASE

1000 euroa	31.1.2017	31.1.2016	31.10.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	79 637	78 343	78 406
Muut aineettomat hyödykkeet	10 299	10 565	9 673
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	15 093	10 726	13 308
Osuudet osakkuusyhtiöissä	3 837	3 663	3 759
Laskennalliset verosaamiset	7 212	5 923	6 974
Muut pitkäaikaiset varat	7 509	7 069	7 538
Pitkäaikaiset varat yhteensä	123 586	116 288	119 659
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	10 947	12 015	11 043
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	28 200	27 687	30 004

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	6 000	6 606	0
Rahavarat	20 046	20 114	26 573
Lyhytaikaiset varat yhteensä	65 193	66 422	67 620
VARAT YHTEENSÄ	188 779	182 711	187 279
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5 569	5 569	5 569
Ylikurssirahasto	4 646	4 646	4 646
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	13 290	12 643	13 260
Oman pääoman ehtoinen laina	7 390	7 390	7 390
Muuntoero	-132	-125	-124
Kertyneet voittovarot	5 755	8 341	9 277
Yhteensä	36 517	38 464	40 017
Määräysvallattomien osuus	29 719	27 777	31 128
Oma pääoma yhteensä	66 236	66 241	71 145
Velat			
Laskennallinen verovelka	2 535	1 748	2 611
Pitkäaikaiset velat	75 220	63 368	65 970
Lyhytaikaiset velat	44 788	40 104	47 553
Oman pääoman ehtoinen vaihtovelkakirjalaina		11 250	
Velat yhteensä	122 543	116 470	116 134
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	188 779	182 711	187 279

RAHAVIRTALASKELMA

1000 euroa	31.1.2017	31.1.2016	31.10.2016
Liiketoiminnan nettorahavirta	4 629	4 224	9 647
Investointien nettorahavirta	-8 329	-2 012	1 296
Lainojen nostot	5 633	3 758	31 550
Lainojen takaisinmaksut	-3 228	-6 830	-31 323
Osakeanti	1 200		325
Omien osakkeiden myynti	30	41	658
Maksetut osingot ja oman pääoman palautukset	-466	-3 068	-9 580
Rahoituksen nettorahavirta	3 169	-6 099	-8 370
Rahavirtojen muutos	-530	-3 887	2 572

1000 euroa	Osake- pääoma	Yli- kurs- sira- hasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muun- toerot	Voit- tova- rat	Muut rahas- tot	Määräys- vallattomi- en osuus	Yhteen- sä
Oma pääoma	5 569	4 646	12 602	-124	7 992	7 390	32 001	70 076
1.11.2015								
Tilikauden voitto					365		1 272	1 636
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					365		1 272	1 636
Osingon jako							-5 502	-5 502
Pääoman palautus								
Oman pääoman ehtoisen lainan korke								

Omien osakkeiden myynti			41					41
Palkitsemisjärjestelmä								
Muuntoerot			-1	-16				-17
Muut muutokset								
Tytäryritysten hankinnasta syntynyt määräysvallattomien omistajien osuus								
Määräysvallattomien omistusosuuksien hankinnat								
Muut oman pääoman muutokset yhteensä			41	-1	-16		-5 496	-5 472
31.1.2016	5 569	4 646	12 643	-125	8 341	7 390	27 777	66 241
Oma pääoma								
1.11.2016	5 569	4 646	13 260	-124	9 277	7 390	31 128	71 145
Tilikauden voitto					-820		347	-474
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					-820		347	-474
Osakeanti								
Osingon jako					-2 081			-2 081
Osingon jako määräysvallattomille							-1 383	-1 383
Pääomanpalautus							-558	-558
Oman pääoman ehtoisen laina korko								
Omien osakkeiden myynti			30					30
Palkitsemisjärjestelmä					4			4
Muuntoerot					-8	19		11
Muut muutokset					179			179

Tytäryritysten hankinnasta syntynyt määräysvallattomien omistajien osuus				231		969	1 200
Määräysvallattomien omistusosuuksien hankinnat				-1 054		-783	-1 837
Muut oman pääoman muutokset yhteensä	30	-8	-2 702			-1 755	-4 435
Oma pääoma							
31.1.2017	5 569	4 646	13 290	-132	5 755	7 390	29 720 66 236

TUNNUSLUVUT

1000 euroa	31.1.2017	31.1.2016	31.10.2016
Oma pääoma per osake, €	0,70	0,75	0,77
Tulos /osake, laimentamaton, €	-0,02	0,00	0,07
Tulos /osake, laimennettu, €	-0,02	0,00	0,07
Osakemäärä tilikaudella keskimäärin, 1 000 kpl	52 195	51 306	51 735
Osakemäärä tilikauden lopussa, 1 000 kpl	52 533	51 733	52 533
Osakeannit tilikaudella, 1 000 kpl			581
Osakemäärä, 1 000 kpl, keskimäärin laimennettuna	52 195	58 124	51 735
Oman pääoman tuotto, %	-2,8	9,6	13,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,6	8,2	8,6
Bruttoinvestoinnit Pysyviin vastaaviin, milj. euroa	8,7	2,3	10,9
% liikevaihdosta	19,1 %	5,7 %	6,3
Korolliset velat	82,9	76,6	80,9
Omavaraisuusaste, %	35,3	36,4	38,1
Henkilöstö keskimäärin	1 462	1 238	1 337

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilikauden 2016 tilinpäätöksessä.

HANKITUT LIKETOIMINNOT

Katsauskaudella ei ole hankittu uusia liiketoimintoja.

**KONSERNIN KEHITYS
NELJÄNNESVUOSITTAIN
M €**

	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15
Liikevaihto	45,4	45,7	41,6	44,5	40,7	44,1	37,9	34,6
Liiketoiminnan muut tuotot	0,3	0,3	0,1	0,6	0,5	0,4	0,0	0,2
Kulut yhteensä	45,5	43,4	39,3	42,4	39,9	41,3	37,0	32,5
Poistot ja arvonalentumiset	2,1	2,0	1,8	1,9	1,7	2,0	1,7	1,2
Liikevoitto	0,2	2,6	2,4	2,7	1,3	3,1	1,0	2,3
Rahoituserät	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4	-0,7	-1,9	-0,9	-0,5
Osuus osak.yht. tuloksesta	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	-0,1
Tulos ennen veroja	-0,3	2,1	1,9	2,3	0,6	1,4	0,1	1,7
Verot	-0,3	0,9	-0,8	-1,1	-0,6	2,3	-0,7	-0,8
Voitto jatkuvista liiketoiminnoista	-0,7	3,1	1,1	1,2	0,0	3,7	-0,7	0,9
Tulos myydyistä liiketoiminnoista	0,0	0,0	0,5	1,6	1,6	9,8	0,8	-0,6
Tulos lopetetuista liiketoiminnoista	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Tilikauden voitto	-0,5	3,1	1,7	2,8	1,6	13,5	0,2	0,6
Määräysvallattomien osuus	0,3	1,4	0,9	1,5	1,3	4,3	0,5	0,6
Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus	-0,8	1,7	0,8	1,3	0,4	9,2	-0,4	0,0

ANNETUT VAKUUKSET

	31.1.2017	31.1.2016	31.10.2016
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet			
Yrityskiinnitykset	86 535	83 912	87 180
Annetut pantit	131 499	113 825	131 117
Muut vastuut	14 003	6 681	12 715
Muut vuokrasopimukset			
Yhden vuoden kuluessa	5 683	5 484	7 096
Yli vuoden mutta enintään viiden vuoden kuluttua	11 422	9 138	16 202
Yli viiden vuoden kuluttua	463	926	2 126
Yhteensä	17 568	15 548	25 424

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Panostaja-konsernin segmentointi perustuu enemmistöomistuksessa oleviin sijoituskohteisiin, jotka tuottavat keskenään erilaisia tuotteita ja palveluja. Panostajan enemmistöomistuksessa olevat sijoituskohteet muodostavat yhtiön liiketoimintasegmentit joiden lisäksi on muut segmentti, jossa raportoidaan konsernin emoyhtiö mukaan lukien osakkuusyhtiöt ja kohdistamattomat erät.

LIKEVAIHTO

	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10/16
1000 euroa			
Grano	23 346	21 221	88 153
KotiSun	10 000	6 523	31 869
KL-Varaosat	3 243	3 159	
Selog	2 623	2 317	10 271
Takoma	1 752	3 160	10 199
Helakeskus	2 115	2 382	9 822
Megaklinikka	1 443	1 134	4 746
Heatmasters	928	873	4 498
Muut	0	0	8
Eliminoinnit	-25	-29	-132
Konserni yhteensä	45 425	40 742	172 476

LIIKETULOS

1000 euroa	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10/16
Grano	559	1 349	7 838
KotiSun	1 654	1 171	5 778
KL-Varaosat	183	203	1 022
Selog	126	125	651
Takoma	-508	-201	-1 173
Helakeskus	40	113	328
Megaklinikka	-844	-274	-1 528
Heatmasters	-275	-338	-1 033
Muut	-761	-812	-2 921
Konserni yhteensä	174	1 336	8 962

POISTOT

1000 euroa	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10/16
Grano	-1 097	-1 003	-4 078
KotiSun	-546	-186	-1 177
KL-Varaosat	-10	-27	-108
Selog	-51	-50	-202
Takoma	-161	-160	-650
Helakeskus	-18	-21	-93
Megaklinikka	-152	-186	-737
Heatmasters	-45	-63	-252
Muut	-18	-18	-74
Konserni yhteensä	-2 098	-1 712	-7 371

NETTOVELAT

1000 euroa	11/16-1/17	11/15-1/16	11/15-10/16
Grano	35 098	34 699	34 400
KotiSun	7 543	7 498	8 228
KL-Varaosat	1 286	1 974	1 316
Selog	330	709	235
Takoma	3 882	4 279	3 750
Helakeskus	5 380	6 202	5 460
Megaklinikka	5 621	3 410	5 085
Heatmasters	820	-708	618
Emoyhtiö	-6 935	-8 790	-8 898
Eliminoinnit	-97	-2 901	-96
Konserni yhteensä	52 928	46 372	50 098

**SEGMENTTI-INFORMAATIO
NELJÄNNESVUOSITTAIN
LIIKEVAIHTO M €**

	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15
Grano	23,3	22,8	20,8	23,3	21,2	23,4	17,9	14,9
KotiSun	10,0	9,8	7,9	7,6	6,5	6,8	6,0	5,8
KL-Varaosat	3,2	3,4	3,2	3,3	3,2	3,3	3,0	2,9
Selog	2,6	2,7	2,8	2,5	2,3	2,4	2,7	2,4
Takoma	1,8	1,9	2,3	2,9	3,2	3,1	2,8	3,2
Helakeskus	2,1	2,4	2,3	2,8	2,4	2,6	2,5	2,8
Megaklinikka	1,4	1,3	1,1	1,2	1,1	1,2	1,3	0,9
Heatmasters	0,9	1,3	1,2	1,1	0,9	1,3	1,8	1,8
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eliminoinnit	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Konserni yhteensä	45,4	45,7	41,6	44,5	40,7	44,1	37,9	34,6

**SEGMENTTI-INFORMAATIO
NELJÄNNESVUOSITTAIN
LIIKETULOS M €**

Grano	0,6	1,9	1,6	3,0	1,3	3,1	0,2	1,8
KotiSun	1,7	1,9	1,4	1,3	1,2	1,4	1,0	1,1
KL-Varaosat	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,0
Selog	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
Takoma	-0,5	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,1	-0,3
Helakeskus	0,0	0,2	0,2	-0,2	0,1	0,2	0,2	0,1
Megaklinikka	-0,8	-0,6	-0,2	-0,4	-0,3	-0,2	-0,2	-0,1
Heatmasters	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2	-0,3	-0,2	0,1	0,2
Muut	-0,8	-0,7	-0,6	-0,8	-0,8	-1,2	-0,8	-0,7
Konserni yhteensä	0,2	2,6	2,4	2,7	1,3	3,1	1,0	2,3

Panostaja on sijoitusyhtiö, joka kehittää aktiivisena enemmistöomistajana suomalaisia pk-yrityksiä. Yhtiön tavoitteena on olla halutuin kumppani liiketoimintansa myyville yrittäjille, parhaille johtajille sekä sijoittajille. Panostaja kasvattaa yhdessä kumppaniensa kanssa konsernin omistaja-arvoa ja luo suomalaisia menestystarinoita.

Panostajalla on kahdeksan enemmistöomistuksessa olevaa sijoituskohdetta. Grano Oy muodostaa Suomen suurimman digitaalisia painopalveluja sekä julkaisu- että tuotantopalveluita tarjoavan kokonaisuuden. Heatmasters Group tarjoaa metallien lämpökäsittelypalvelua Suomessa ja kansainvälisesti sekä valmistaa, kehittää ja markkinoi lämpökäsittelyteknologiaa. KL-Varaosat Oy on Mercedes Benz-, BMW- ja Volvo-henkilöautojen alkuperäisvaraosien ja tarvikkeiden maahantuoja, tukkukauppa ja jälleenmyyjä. KotiSun Oy on Suomen johtava omakotitalojen käyttövesi-, lämpö- sekä viemäriverkkojen talotekniikkaremontteihin erikoistunut yritys. Megaklinikka Oy on terveydenhuoltopalveluita sekä terveydenhuollon toiminnanohjausjärjestelmää tarjoava yritys. Suomen Helakeskus Oy on kalustehelojen keskeinen tukkukauppa Suomessa. Selog Oy on sisäkattomateriaalien erikoisliike ja tukkukauppa. Takoma Oyj on pörssinoteerattu konepaja.